

E-hälsa för förbättrad patientsäkerhet vid vård i annat EU-land

För att öka patienters säkerhet och trygghet vid vård och behandling i annat EU-land, samarbetar EU-länderna kring e-hälsa. Samarbetet är en förutsättning för att patienter ska kunna få säker och effektiv behandling i ett annat EU-land. Det handlar om att nödvändig information ska kunna överföras elektroniskt mellan vårdgivare i olika länder inom EU. Ordförandeskapets mål är att visa mervärdet av investeringar i e-hälsa och ta fram en plan för hur EU kan fördjupa och konkretisera samarbetet.

Begreppet e-hälsa

Begreppet e-hälsa omfattar all användning av informations- och kommunikationsteknologi inom hälso- och sjukvårdssektorn. Exempel är elektroniska patientjournaler, elektroniska recept, digitala röntgenbilder och webbportaler med hälsoinformation riktad till medborgare. Tjänsterna innebär att nödvändig journalinformation kan utbytas mellan vårdgivare inom och mellan länder på ett enkelt och säkert sätt. E-hälsotjänster kan även handla om att länderna sinsemellan ska kunna överföra uppgifter elektroniskt för forskning, uppföljning eller kvalitetsjämförelser.

Koppling till patientrörlighetsdirektivet

Förhandlingarna om ett europeiskt patientrörlighetsdirektiv har satt nytt fokus på e-hälsoområdet, eftersom ett konkret och fördjupat samarbete kring e-hälsa är en förutsättning för att patienter som får vård i annan medlemsstat ska kunna få detta på ett säkert sätt. Likaså kommer informationsutbyte på elektronisk väg att vara en förutsättning för inrättandet av europeiska specialist- och kompetenscentra. Frågan hanteras dels inom ramen för det så kallade i2010-initiativet, som är en strategisk handlingsplan för utvecklingen av informationssamhället inom EU, dels inom ramen för patientrörlighetsarbetet. Det innebär att frågan i kommissionen drivs av två generaldirektorat, DG INFSO och DG SANCO.

Kommissionens fyra dokument

Kommissionen har under 2007-2008 presenterat fyra legala dokument där e-hälsa ingår som en viktig komponent eller bärande del:

- Förslag till direktiv om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård KOM(2008)414(juli 2008)
- Rekommendation om gränsöverskridande interoperabilitet för elektroniska patientjournalssystem KOM(2008)3282 (juli 2008)
- Meddelande om telemedicin till gagn för patienter, hälso- och sjukvårdssystem och samhället KOM(2008)689 (nov 2008)
- Meddelande om ett pionjärmarknadsinitiativ för Europa KOM(2007)860 (dec 2007)

Syftet med dessa dokument har varit att lyfta fram behovet av samlade och koordinerade insatser för att möta de utmaningar som alla medlemsstater nu står inför vid införandet av nya e-hälsotjänster. I meddelandet om ett pionjärmarknadsinitiativ lyfts e-hälsa dessutom fram som ett tillväxtfrämjande område med stor potential att främja såväl samhällsutvecklingen som exportmöjligheterna för europeiska vårdföretag.

EU-projektet epSOS

Tillsammans med kommissionen har 12 medlemsstater tagit initiativ till det hittills största EU-projektet inom hälso- och sjukvården – epSOS – *Smart Open Services for European Patients*. Projektet löper över tre år under perioden 2008-2011 och har två målsättningar. Dels ska projektet etablera en europeisk patientöversikt som gör den mest vitala informationen tillgänglig vid akut och planerad vård i annan medlemsstat. Dels ska det bli möjligt att skicka e-recept över nationsgränser.

E-hälsa på den politiska dagordningen

För att samarbetet om e-hälsa ska kunna fördjupas behöver e-hälsa lyftas fram på den politiska dagordningen, och grunden för ett strukturerat samarbete slås fast. Ett europeiskt statssekreterarnätverk för e-hälsofrågor har bildats, och ett första sammanträde ägde rum i Prag den 18 februari 2009. Det svenska ordförandeskapets målsättning är bland annat att Rådet för sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (EPSCO), ska anta rådsslutsatser om e-hälsa i december 2009.

Ordförandeskapet vill också att e-hälsa ska börja ses som en fråga om verksamhetsveckling istället för teknikutveckling, och att information om den konkreta nyttan med satsningarna sprids. Därför har ordförandeskapet låtit analysföretaget Gartner ta fram en rapport (*eHealth for a Healthier Europe*) om fördelarna med att investera i sådana tjänster. Rapporten innehåller en analys av i vilken utsträckning olika IT-stöd används inom hälso- och sjukvården och vilken kostnad det innebär för vården om det inte finns välfungerande verktyg för informationsförsörjning. I rapporten presenteras en modell som länkar olika IT-projekt med politiska mål och konkreta nyttoeffekter för verksamheten. I den tydliggörs också hur man med hjälp av olika IT-stöd kan åstadkomma synlig nytta för patienter och vårdpersonal. Rapporten ska fungera som kunskapsunderlag och prioriteringsstöd för beslutsfattare på olika nivåer inom hälso- och sjukvården, såväl i Sverige som resten av EU.

Fortsatt process i frågan

Under det svenska ordförandeskapet presenteras rapporten *eHealth for a Healthier Europe*. Det etablerade nätverket av statssekreterare för e-hälsofrågor förväntas sammanträda under hösten där formerna för arbetet under kommande år ska beslutas. Vidare kommer e-hälsa att ingå som en del av det informella hälsoministermötet i Jönköping den 6-7 juli samt vid ministerkonferensen om e-förvaltning i Malmö den 19-20 november 2009. Slutligen förbereds rådsslutsatser till ministermötet i december 2009.

Informellt möte med EPSCO-rådet, med hälsoministrarna
6-7 juli i Jönköping

Konferens om e-förvaltning
19-20 november i Malmö